

ÁH/14

33
SZOLGÁLATI HASZNÁLATRAI

51,

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
FEGYVERES ERŐINEK BECSÜLETBÍRÓSÁGI
SZABÁLYZATA

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM HIRADÁSA

1956

Szolgálati használatra!

Nyt. sz.:1866

JÓVÁHAGYJUK!

Budapest, 1966. 2. 10.

CZINEGE LAJOS vezérezredes s. k.,
a Magyar Népköztársaság
honvédelmi minisztere

BENKEI ANDRÁS s. k.,
a Magyar Népköztársaság
belügyminisztere

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT

az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG FEGYVERES ERŐINEK BECSÜLETBÍRÓSÁGI SZABÁLYZATA

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM KIADÁSA

1966

I. FEJEZET

A BECSÜLETBÍRÓSÁGOK RENDELTETÉSE

1. A becsületbíróságok a Honvédelmi Törvény, valamint az Elnöki Tanács 1959. évi 106. számú határozata alapján, e szabályzat előírásainak megfelelően működnek.

2. E szabályzat alapján kell elbírálni a fegyveres erők hivatásos, tartalékos és nyugállományú tábornokainak, tisztjeinek, valamint hivatásos és továbbszolgáló tiszthelyetteseinek, illetőleg továbbszolgáló tiszteseinek becsületbírósági ügyeit.

3. A becsületbíróságok — a parancsnokok által eléjük utalt ügyek elbírálása során:

— védik a katonai becsületet, a katonai hivatás megbecsülését, a rendfokozat tekintélyét, a szolgálati rendet és fegyelmet,

— őrködnek a szocialista erkölcs és a társadalmi együttélés szabályainak betartásán, a fegyveres erők társadalmi megbecsülésén,

— a katonai eskü szellemében nevelik a személyi állományt, a törvények, rendeletek és szabályzatok előírásainak, a szolgálati rend és fegyelem követelményeinek öntudatos megtartására,

— elősegítik a közösségi szellem és a közösségért való felelősség megszilárdítását.

4. A becsületbírótság az érintett katonai közösség választott szerveként működik és határozatában a közösség erkölcsi állásfoglalása jut kifejezésre. Ezért a becsületbírótság tagjainak tevékenységük során magasfokú felelősségtudattal kell eljárniuk és maradéktalanul meg kell felelniük annak a bizalomnak, amellyel elvtársaik megtisztelték őket.

II. FEJEZET

A BECSÜLETBÍRÓSÁG ELÉ UTALHATÓ ÜGYEK

5. Becsületbírósnagi elbírálásnak van helye mindazokban az ügyekben, amelyek a törvény szerint az illetékes parancsnok fegyelmi jogkörében is elbírárlhatók, feltéve, ha az ügy — a parancsnok megítélése szerint — alkalmas a közösség előtti megtárgyalásra és ezáltal elősegíti mind a felelősségre vont személy, mind az érintett közösség nevelését.

6. A parancsnok — az előző pont rendelkezéseinek szem előtt tartásával — a becsületbírótság elé utalhatja annak az alárendeltjének az ügyét:

— aki olyan politikai magatartást tanúsít, amely nem egyeztethető össze a katonai hivatással,

— aki ismételten vagy súlyosan vét a katonai fegyelemnek a szolgálati szabályzatokban előírt követelményei ellen,

— aki szolgálaton kívüli magatartásával, így különösen züllött életmódjával, iszákosságával, botrányos viselkedésével, családja iránti kötelességeinek elhanyagolásával sérti meg a szocialista erkölcs és társadalmi együttélés szabályait,

— egyéb elítélendő erkölcsi fogyatékoságával csorbitja a katonai hivatás és rendfokozat társadalmi megbecsülését.

7. Ha a tábornok, tiszt vagy tiszthelyettes magatartását büntető-, vagy fegyelmi eljárás során már törvényes hatáskörben jogerősen elbírálták, ugyanazért becsületbírószági felelősségre vonásnak nincs helye.

Ha azonban a tartalékos vagy nyugállományú tábornok, tiszt ellen polgári büntetőbírószág büntető ítéletet hozott, de a közügyektől eltiltást nem alkalmazta és a cselekmény a rendfokozat tekintélyének sérelmével járt, a kiegészítő parancsnok az ügyet becsületbírószág elé utalhatja.

III. FEJEZET

A BECSÜLETBÍRÓSZÁGOK LÉTREHOZÁSA

8. A becsületbírószágokat a 10. pont esetét kivéve — választás útján kell létrehozni.

9. Tiszti, illetőleg tiszthelyettesi becsületbírószágot kell választani:

— egységeknél (ezred, önálló zászlóalj — osztály) és ezeknek megfelelő intézeteknél, intézményeknél a beosztott tisztek és tiszthelyettesek,

— magasabbegységeknél, seregtesteknél, valamint ezeknek megfelelő katonai tanintézeteknél és intézeteknél a főtisztek, beosztott tisztek és tiszthelyettesek,

— a fővárosi és megyei kiegészítő parancsnokságokon, az itt, valamint az alárendeltségükbe tar-

tozó városi, városi kerületi, illetőleg járási kiegészítő parancsnokságokon szolgálatot teljesítő főtiszték, a beosztott tiszték és a tiszthelyettesek,

— a Honvédelmi Minisztériumban: a Vezérkari Főnökségen, a Hadtápfőnökségen, továbbá a fegyvernemi, illetőleg szolgálati ág főnökségeken a főtiszték, a beosztott tiszték és a tiszthelyettesek ügyeinek elbírálására.

A Honvédelmi Minisztériumban — a létszámtól függően — összevont becsületbíróóságok is létrehozhatók a személyügyi főcsoportfőnök rendelkezése szerint, mind a beosztott tiszték, mind pedig a tiszthelyettesek részére.

10. A honvédelmi miniszter esetenként nevezi ki a becsületbíróóság tagjait tábornokok, továbbá ezredparancsnoki és ennél magasabb beosztású parancsnokok ügyeinek tárgyalására.

11. A járási, városi, városi kerületi kiegészítő parancsnokságokon közös becsületbíróóságokat kell létrehozni a tartalékos-, illetve a nyugállományú beosztott tiszték ügyeinek elbírálására.

A tartalékos, illetőleg nyugállományú főtiszték ügyében a fővárosi, illetőleg a megyei kiegészítő parancsnokságoknál működő hivatásos főtisztői becsületbíróóság jár el. Ez esetben a becsületbíróóság egyik tagjául az illetékes járási, városi, városi kerületi kiegészítő parancsnokságon a becsületbíróóságba választott tartalékos, illetőleg nyugállományú főtisztet kell behívni.

12. Azoknál az alakulatoknál, ahol becsületbíróóságot nem kell létrehozni, a főtiszték, a beosztott tiszték, illetve a tiszthelyettesek egy-egy becsületbíróósági tagot választanak. A megválasztott becsü-

letbíróvási tagot az előjáró parancsnokság becsületbíróvásiába, illetőleg az összevont becsületbíróvásiába egyik tagként minden esetben be kell hívni, amikor alakulataához tartozó személy ügyét tárgyalják.

13. A beosztott tiszti becsületbíróvásiágok tagjait az egység tisztjei tiszti gyűlésen, a tiszthelyettesi becsületbíróvásiág tagjait pedig a hivatásos és a továbbszolgáló tiszthelyettesek maguk közül tiszthelyettesi gyűlésen választják. A főtiszti becsületbíróvásiág tagjait a magasabbegység és alárendelt alakulatainak főtisztjei főtiszti gyűlésen választják.

14. Beosztott tiszti becsületbíróvásiág tagjaivá főtiszttek és századosok, főtiszti becsületbíróvásiág tagjaivá pedig tábornokok és főtiszttek választhatók meg. A parancsnok és politikai helyettese a becsületbíróvásiába nem választható be.

15. A tartalékos és nyugállományú tiszti becsületbíróvásiág elnökét a kiegészítő parancsnokság hivatásos állományú tisztjei közül, tagjait a kiegészítő parancsnok által összehívott tartalékos és nyugállományú tiszttek gyűlésén a kiegészítő parancsnokság nyilvántartásába tartozó tiszttek közül kell választani.

16. A becsületbíróvásiág tagjait titkos szavazással választják. A legtöbb szavazatot kapott 7 személyt kell megválasztottnak tekinteni. Ebből a legtöbb szavazatot kapott 5 személy a becsületbíróvásiág rendes tagja, a másik két személy a becsületbíróvásiág póttagja lesz. Szavazategyenlőség esetén a jelölő lista sorrendjét kell alapul venni.

17. A becsületbíróvásiág elnökét a bírósági tagjai nyílt szavazással maguk közül választják. Beosztott tiszti becsületbíróvásiág elnöke lehetőleg főtiszt, a főtiszti

becsületbírótság elnöke pedig lehetőleg tábornok vagy ezredes legyen.

A tiszthelyettesi becsületbírótság elnökéül hivatásos állományú tiszthelyettest kell megválasztani.

18. A becsületbírótság tagjait kétévenként választják. A választás eredményét, valamint a megválasztott becsületbírótság működésének kezdő időpontját parancsban kell közzétenni. A két év lejártá után a becsületbírótság újraválasztását a parancsnok rendeli el. Az előző becsületbírótság tagjai újból megválaszthatók.

A becsületbírótság köteles az őt megválasztó állománynak kétévenként — az újraválasztást megelőzően — tevékenységéről és tapasztalatairól beszámolni.

19. A becsületbírótság az a tagját (póttagját), aki megbízatására méltatlanná válik, az őt megválasztók visszahívhatják. A méltatlanná vált becsületbírótsági tag visszahívását a becsületbírótság bármely tagja, vagy az illetékes parancsnok is kezdeményezheti.

A becsületbírótság tagjának visszahívása, az alakulattól való elhelyezése, tartalék- vagy nyugállományba helyezése esetén 30 napon belül intézkedni kell pótlására. Ilyen esetben a pótválasztást a parancsnok rendeli el.

20. A becsületbírótság valamely tagjának tartós akadályoztatása esetén helyette az egyik póttagot kell a bíróságba behívni. Az elnök tartós akadályoztatása esetén — ennek tartamára — a becsületbírótság tagjainak maguk közül kell újabb elnököt választani, aki helyett az egyik póttagot kell a bíróságba behívni.

IV. FEJEZET

A BECSÜLETBÍRÓSÁGOK ILLETÉKESSÉGE

21. Az egységek (ezred, önálló zászlóalj, osztály) és ennek megfelelő intézetek, intézmények beosztott tiszti, illetőleg tiszthelyettesi becsületbíró-sága jogosult eljárni az ott szolgálatot teljesítő beosztott tisztek, illetőleg tiszthelyettesek ügyében.

A magasabbegységek, a seregtestek, valamint a katonai tanintézetek és intézetek beosztott tiszti, illetőleg tiszthelyettesi becsületbíró-sága jogosult eljárni a saját törzsénél, valamint becsületbíró-sággal nem rendelkező alárendelt alakulatainál szolgálatot teljesítő beosztott tisztek, illetőleg tiszthelyettesek ügyében.

22. A magasabbegységek, a seregtestek, valamint a katonai tanintézetek és intézetek főtiszt-i becsület-bíró-sága jogosult eljárni a saját törzsénél és az alárendelt alakulatoknál szolgálatot teljesítő főtiszt-ek ügyében.

23. A fővárosi és megyei kiegészítő parancsnokság főtiszt-i, beosztott tiszt-i, illetve tiszthelyettesi becsületbíró-sága jogosult eljárni: a fővárosi, a megyei és az alárendelt kerületi, illetőleg járási és városi kiegészítő parancsnokságokon szolgálatot teljesítő főtiszt-ek, beosztott tisztek, illetve tiszthelyettesek ügyében.

A járási, városi kerületi kiegészítő parancsnokságokon működő tartalékos tiszti becsületbíróóságok járnak el a kiegészítő parancsnokság nyilvántartásába tartozó tartalékos és nyugállományú beosztott tisztek ügyében.

A főváros, illetve a megye területén lakó tartalékos és nyugállományú főtiszték ügyében a fővárosi, illetőleg a megyei kiegészítő parancsnokságon választott főtisztai becsületbíróóságok járnak el.

24. A Honvédelmi Minisztériumban választott főtisztai és beosztott tiszti, illetőleg tiszthelyettesi becsületbíróóságok jogosultak eljárni az illető fegyvernemi, illetve szolgálati ág főnökségénél, valamint a közvetlenül alárendelt — becsületbíróósággal nem rendelkező — alakulatoknál szolgálatot teljesítő főtiszték, beosztott tiszték és tiszthelyettesek ügyében.

Az összevont becsületbíróóságok a Honvédelmi Minisztérium azon szerveinek beosztott tisztjei, illetőleg tiszthelyettesei ügyében járnak el, amelyeknél becsületbíróóságot nem hoztak létre.

25. Azok az alakulatok, amelyeknél nincs becsületbíróóság, az előljáró parancsnokság becsületbíróóságának illetékessége alá tartoznak. Az előljáró parancsnok azonban célszerűségi okokból elrendelheti, hogy az ügyet az alárendeltségébe tartozó más becsületbíróóság tárgyalja.

26. Hivatásos, tartalékos és nyugállományú tábornokokkal, továbbá ezred- és ennél magasabb beosztású parancsnokokkal szemben a honvédelmi miniszter által esetenként kinevezett becsületbíróóság jogosult eljárni.

A továbbbszolgáló tisztetek becsületbíróósági ügyei-

nek elbírálására a tiszthelyettesi becsületbíróságok az illetékesek.

27. Ha ugyanazon ügyben több tiszt kerül egyszerre becsületbíróság elé, az eljárás lefolytatására a legmagasabb rendfokozatú tiszt ügyében eljárni jogosult becsületbíróság illetékes.

Tiszt és tiszthelyettes ügyét együttes eljárásban elbírálni nem lehet.

28. Hivatásos tisztnek tartalékos vagy nyugálományú tiszttel együttesen elkövetett cselekménye elbírálására — ha az elkülönítés nem lehetséges — a hivatásos tiszttel szemben eljárni illetékes becsületbíróság jogosult. Hivatásos beosztott tisztnek nem hivatásos főtiszttel együttesen elbírálandó ügyét a beosztott tiszt előljáró parancsnokságánál szervezett főtishti becsületbíróság elé kell utalni.

Tartalékos tiszt és tiszthelyettes által ideiglenes tényleges szolgálat teljesítése közben (kiképzés, átképzés, továbbképzés) elkövetett cselekmények elbírálására a hivatásos állományúakra vonatkozó eljárási szabályok az irányadók.

29. Nem járhat el a becsületbíróság tagjaként az a tiszt vagy tiszthelyettes, aki ellen büntető, fegyelmi vagy becsületbírósági eljárás van folyamatban, illetve fegyelmi fenyítését tölti.

30. Nem járhat el becsületbíróság tagjaként, aki az ügy kivizsgálásában részt vett, továbbá, aki az eljárás alá vonttal vagy az eljárásban érdekelt más személlyel rokoni kapcsolatban van, illetve az eljárás alá vont személlyel szemben bármely okból elfoglalt, vagy az ügyben egyébként érdekelt.

31. A 29. és 30. pontokban feltüntetett körülmények fennállása esetén a becsületbíróság tagja köteles azt jelenteni a bíróság elnökének, aki intézkedik helyette póttag behívására. Ha a becsületbíróság elnökével szemben áll fenn az elfogultság, helyette a bíróság tagjai maguk közül másik elnököt kötelesek választani a tárgyalás idejére és az elnök helyett póttagot kell behívni.

32. Az eljárás alá vont személy jogosult a fenti okokból a becsületbíróság tagjai, vagy elnöke ellen kifogást emelni. A kifogás alaposságáról a becsületbíróság dönt. Ha a kifogás az elnök ellen merül fel, az eljárásra az előző pont rendelkezései az irányadók.

33. Ha a becsületbíróság kettőnél több tagjával szemben merül fel az indokolt kifogás vagy elfogultság, az eljárást fel kell függeszteni és az előjáró parancsnok egy alárendeltségébe tartozó másik alakulatnál működő becsületbíróságot jelöl ki az eljárás lefolytatására.

V. FEJEZET

A BECSÜLETBÍRÓSÁGI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA

34. A becsületbírósági eljárás megindítására az a parancsnok jogosult, akinek alakulatánál a becsületbíróság működik. Azon alakulatok és szervek esetében, amelyeknél összevont becsületbíróság működik, az eljárás megindítására és a parancsnok egyéb jogkörének ellátására az eljárás alá vonandó személy állományilletékes parancsnoka jogosult.

35. A becsületbíró-sági eljárás megindítása történhet:

- bejelentés alapján,
- közvetlen tudomásszerzés és
- bíró-sági vagy ügyészségi értesítés alapján.

A becsületbíró-ság minden tagja köteles a parancsnoknál az eljárást kezdeményezni, ha olyan eset jut tudomására, amely becsületbíró-sági eljárást igényel.

36. A becsületbíró-sági eljárás megindítása előtt a parancsnok az érintett személyt írásbeli igazoló jelentésre szólítja fel. Az igazoló jelentés beérkezése után dönt, hogy az ügyet becsületbíró-ság eljárásra utalja-e.

37. Azon alakulatok parancsnokai, akiknél nincs becsületbíró-ság. — és ezért a 25. pont értelmében előljáró szervhez vannak utalva — javaslatukat a becsületbíró-sági eljárás megindítására a feljelentéssel és az igazoló jelentéssel együtt az előljáró parancsnoknak terjesztik fel.

38. Ha az eljárás megindítására illetékes parancsnok megállapítja, hogy becsületbíró-sági eljárásnak van helye, köteles a tényállás kivizsgálása iránt intézkedni.

39. A tényállás kivizsgálásával az alakulatok állományából erre alkalmas tisztet kell megbízni, aki az eljárás alatt állónál alacsonyabb beosztású, illetve rendfokozatú nem lehet.

Tartalékos vagy nyugállományú tiszt becsületbíró-sági ügyének kivizsgálásával az illetékes kiegészítő parancsnok az állományába tartozó valamely hivatásos tisztet bízta meg.

A parancsnok a kivizsgálással megbízott tisztnek egyidejűleg átadja a bejelentés és az igazoló jelentés iratait.

40. A kivizsgálást tárgyilagosan és körültekintően kell lefolytatni. Ennek során a kivizsgáló tiszt köteles felderíteni a tényállás, valamint a terhelő és mentő körülmények megállapításához szükséges bizonyítékokat, amelyeket írásban kell rögzíteni.

Amennyiben a becsületbíróság elé utalt ügy súlya vagy jellege alapján előreláthatóan enyhébb megítélést von maga után (például a 79. pont a), b), c) alpontok szerinti határozatot) a részletes kivizsgálás lefolytatásától a parancsnok eltekinthet.

Ha a kivizsgálás során olyan tanúkihallgatás, vagy egyéb bizonyíték beszerzése válik szükségessé, amelyet a helyőrségtől távoleső helyen kell foganatosítani, evégből a kivizsgáló tiszt javaslatára a parancsnok a foganatosítás helyén működő helyőrség parancsnokát keresi meg, aki ennek késedelem nélkül köteles eleget tenni.

41. A kivizsgálás során szükséges jegyzőkönyveket és egyéb iratokat a szabályzat mellékleteként kiadott minta szerint kell elkészíteni. Azok elkészítése során egyszerűsége és tömörsége kell törekedni.

42. Becsületbírósági eljárás során házkutatásnak, személyi motozásnak és őrizetbevételek helye nincs.

43. Ha a kivizsgálással megbízott tiszt a vizsgálat során a tényállás tisztázásához elegendő anyagot gyűjtött össze, a vizsgálat megállapításait összefoglaló jelentésben rögzíti és a rendelkezésre álló iratokat (jegyzőkönyveket, tanúvallomásokat, szakértő véleményeket és tárgyi bizonyítékokat) az összefoglaló jelentéssel együtt átadja a parancsnoknak.

Ha a kivizsgálással megbízott tiszt vizsgálat közben más személyek tekintetében is szükségesnek látja a becsületbíróági eljárás megindítását, erről a parancsnoknak haladéktalanul tegyen jelentést.

44. A parancsnok a hozzá benyújtott iratokat átvizsgálja és ha szükségesnek látja, intézkedik a kivizsgálás kiegészítésére. Ha a kivizsgálást megfelelőnek látja, az ügyet átadja a becsületbíróáságnak.

Ha azonban megítélése szerint az ügy becsületbíróági elbírálást nem igényel, megtárgyalás végett a tiszti, illetőleg tiszthelyettesi gyűlés elé utalhatja (Fegyelmi Szabályzat 31., 32. pont), vagy fegyelmi jogkörében bírálja el.

45. Ha a parancsnok az iratok átvizsgálása során azt állapítja meg, hogy az eljárás alá vont személy cselekménye büntető felelősségre vonást igényel, intézkedik a büntető eljárás megindítására. Tartalékos és nyugállományúak esetében az ügy iratait az illetékes ügyészséghez kell megküldeni.

46. Ha az iratokból az állapítható meg, hogy az eljárás alá vont személyen kívül másokat is olymértvű felelősség terhel, mely velük szemben becsületbíróági eljárás lefolytatását teszi szükségessé, a parancsnok intézkedik azokkal szemben is a tényállás kivizsgálására.

47. Az eljárás alá vont személy jogosult az eljárás bármely szakában tanú vagy szakértő meghallgatását, illetve további bizonyítékok beszerzését kérni. Erre a jogára őt figyelmeztetni kell. Az eljárás alá vont ez irányú indítványát érdemben el kell bírálni.

48. Az eljárás alá vont személy köteles a kivizsgálással megbízott tiszt, vagy a becsületbíróáság el-

nökének felszólítására a kihallgatáson, illetőleg a tárgyaláson megjelenni. Ha az eljárás alá vont személy alapos indok nélkül nem jelenik meg a kihallgatáson vagy a tárgyaláson, az illetékes parancsnok paranccsal kötelezheti a megjelenésre.

VI. FEJEZET

A BECSÜLETBÍRÓSÁGI TÁRGYALÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

49. Ha a parancsnok a rendelkezésre bocsátott iratok alapján úgy találja, hogy az ügyben becsületbírósági tárgyalás lefolytatása szükséges, akkor ezt közli az érintett személlyel. A vizsgálati iratokat a tárgyalás lefolytatására haladéktalanul átadja a becsületbíróság elnökének.

50. Egyidejűleg a parancsnok az alakulat tisztjei, tiszthelyettesek esetében a tiszthelyettesek közül társadalmi vádlót jelöl ki. A társadalmi vádló az eljárás alá vontnál alacsonyabb beosztású és rendfokozatú nem lehet.

51. A társadalmi vádló köteles az ügy iratait a becsületbíróság elnökénél tanulmányozni és felkészülni a közösség nevében a vád képviselőtére.

52. Az eljárás alá vont tiszt jogosult tiszt társai közül védelmére társadalmi védőként bárkit felkérni. Tiszthelyettes társadalmi védőként tiszthelyettest vagy tisztet is felkérhet.

A társadalmi védőként felkért személy köteles tisztének ellátásához előljáró parancsnoka hozzájá-

ulását kérni. A hozzájárulást csak alapos szolgálati indokból lehet megtagadni.

Ha a felkért személy a társadalmi védő tisztét elvállalja, köteles feladatának ellátására az ügy tanulmányozása útján megfelelően felkészülni és szükség esetén új bizonyítékok beszerzését is a becsületbíróság elnökénél indítványozni.

53. Nem járhat el társadalmi vádlóként, illetőleg védőként, aki a 29. és 30. pontokban foglaltak értelmében a bíróság tagjaként sem járhatna el.

54. A parancsnok által átadott ügyiratokat a becsületbíróság elnöke tanulmányozza és az eljárás alá vont személlyel ismerteti, aki azokra észrevételeket és új bizonyítékokra indítványt tehet. Ennek megtörténtét jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

55. Ha a becsületbíróság elnöke az iratok vagy az észrevételek alapján a kivizsgálást hiányosnak találja, jelenti a parancsnoknak, aki intézkedik a szükséges további adatok beszerzésére. Ennek megtörténte után a becsületbíróság elnöke javaslatot tesz a parancsnoknak a tárgyalás időpontjára.

56. A tárgyalást — rendkívüli akadályoktól eltekintve — az iratok átadásától számított 10 napon belül meg kell tartani. Ez idő alatt lehetővé kell tenni, hogy az iratokat a becsületbíróság tagjai, valamint a társadalmi vádló és védő tanulmányozhassák.

57. A tárgyalás időpontját úgy kell kitűzni, hogy azon az alakulat tisztjei, tiszthelyettesei, illetőleg továbbsszolgáló tisztjei minél nagyobb számban jelen lehessenek. Az érintett személyi állomány megjelenését az alakulat parancsnoka biztosítja.

58. Tiszti becsületbírószági tárgyaláson az eljárás alatt álló tisztnél alacsonyabb beosztású, illetőleg rendfokozatú személyek — kivéve a becsületbírószág tagjait — nem lehetnek jelen.

Tiszthelyettesek becsületbírószági ügyeinek tárgyalásán tisztek is részt vehetnek, tiszthelyettesek közül csak az eljárás alatt álló alárendeltje nem lehet jelen.

59. A tárgyalást annak az alakulatnak az elhelyezési körletében kell megtartani, ahol a becsületbírószág van. Ha az eljárás alá vont személy olyan alakulat állományába tartozik, melynél becsületbírószág nincs, a tárgyalást célszerű az eljárás alá vont személy alakulatánál megtartani.

60. Az eljárás nevelő hatásának fokozása érdekében a helyőrségparancsnokkal egyetértésben az eljárás megindítására jogosult parancsnok a tárgyalás olyan helyen történő megtartására is intézkedhet, ahol lehetőség van az érintett helyőrség más alakulataihoz tartozó tisztek, illetőleg tiszthelyettesek megjelenésére (például a helyőrségi klubban).

61. A tárgyalás kitűzött időpontjáról az elnök a bírószág tagjait, a társadalmi vádlót és védőt, valamint az eljárás alá vont személyt értesíti. Gondoskodik továbbá a tanúk és a szakértők megidézéséről.

A tárgyalásra csak olyan személyeket kell tanúként és szakértőként megidézni, akiknek a vallomása az ügy eldöntésére nézve fontos és személyes kihallgatásuk nélkül a becsületbírószág az eljárást nem tudja eredményesen befejezni.

VII. FEJEZET

A BECSÜLETBÍRÓSÁGI TÁRGYALÁS

62. A becsületbíróság tárgyalását a becsületbíróság elnöke (továbbiakban: elnök) vezeti. Felügyel a tárgyalás rendjére és meghatározza a kihallgatások sorrendjét.

63. A tárgyalás megnyitása előtt az elnök megállapítja, hogy az eljárás alatt álló személy, a tanúk és szakértők, valamint a társadalmi vádló megjelentek-e.

A társadalmi vádló és az eljárás alatt álló személy távolléte esetén — a 64. pont esetét kivéve — a tárgyalás nem tartható meg.

Ha az eljárás alatt álló személy társadalmi védő közreműködését kérte, a tárgyalás ennek távolmaradása esetén is megtartható, ha ahhoz az eljárás alatt álló hozzájárul.

Ha a bíróság megítélése szerint valamely tanú vagy szakértő távolléte miatt a tárgyalás eredményesen nem folytatható le, úgy azt elnapolja. A becsületbíróság az elnapolás felől zárt tanácskozásban szótöbbséggel határoz. A bíróság döntését jegyzőkönyvben kell rögzíteni és azt az elnök hirdeti ki.

Elnapolás esetén az újabb tárgyalást — rendkívüli akadályoztatás esetét kivéve — nyolc napon belül meg kell tartani.

64. Tartalékos vagy nyugállományú tisztt elleni ügyben, ha az a tárgyaláson nem jelent meg — a tárgyalás elnapolása mellett —, a becsületbíróság elrendelheti annak hivatalos megidézését a kiegészítő parancsnokság útján. Ha azonban az érintett távollétében is hozható érdemi határozat, a tárgyalást nélküle is meg lehet tartani.

65. A tárgyalást az elnök nyitja meg. Ezután megkérdezi az eljárás alá vont személyt, hogy van-e kifogása a becsületbíróság tagjai ellen.

Ha az eljárás alá vont személynek a bíróság tagjai ellen kifogása van, azt meg kell indokolnia. A kifogásról a bíróság nyomban zárt ülésen dönt és ha azt elfogadhatónak találja, a kifogásolt becsületbírósági tag helyett egyik póttagot hívja be. A döntés meghozatalában a kifogásolt bírósági tag nem vehet részt. A becsületbíróság döntését a tárgyalási jegyzőkönyvbe kell foglalni.

Ezt követően az elnök számba veszi a tárgyaláson megjelenteket. Miután megállapította a tanúk és szakértők jelenlétét, felszólítja őket a tárgyalóterem elhagyására, amíg meghallgatásukra sor nem kerül. Meghallgatásuk után csak azok a tanúk maradhatnak a tárgyalóteremben, akik egyébként is részt vehetnek a tárgyaláson.

66. A tárgyalás megnyitása után az elnök röviden ismerteti a kivizsgálásról szóló összefoglaló jelentést, majd felszólítja az eljárás alá vont személyt, hogy a vádra vonatkozólag részletesen nyilatkozzék és terjessze elő védekezését. Módot kell neki adni arra, hogy vallomását összefüggően előadhassa. Ennek megtörténte után az elnök, a bíróság tagjai és a

társadalmi vádló, valamint a védő kérdéseket tehetnek fel az eljárás alatt álló személyhez.

Ha a tárgyalás több személy ügyében együttesen folyik, előbb a magasabb rendfokozatú személyt kell kihallgatni.

67. Az eljárás alá vont személy (személyek) kihallgatása után a bíróság — az elnök által megállapított sorrendben — meghallgatja a tanúkat és szakértőket.

68. A tanúk és a szakértők meghallgatása után az elnök ismerteti azoknak a tanúknak és szakértőknek vallomását, akiket nem idéztek meg a tárgyalásra. Azután ismerteti a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat.

69. Az eljárás alatt álló személy és a védő, a tanúk és a szakértők vallomására, valamint az ismertett iratokra és bizonyítékokra észrevételt tehet. Az elnök köteles őket e jogukra figyelmeztetni.

70. A tárgyaláson jelenlevő személyeket ezután az elnök felhívja arra, hogy az eljárás alatt állóhoz az ügyvel kapcsolatban kérdést tehetnek fel. Ezután — illetőleg kérdés hiányában — felhívja a hallgatóként jelenlevőket hozzászólásuk megtételére, az ügy társadalmi megítélésére vonatkozólag véleményük és állásfoglalásuk kifejtésére.

71. A hozzászólások elhangzása után az elnök felhívja a társadalmi vádlót vádbeszédének megtartására.

A vádbeszédben összefoglalóan ki kell fejteni, hogy a tárgyalás adatai alapján milyen cselekményekben és milyen mértékben állapítható meg az eljárás alatt álló személy vétkessége.

72. Ezután az elnök a társadalmi védőnek adja meg a szót a védőbeszédének megtartására, aki védőbeszédében előadja az eljárás alatt álló személy mentségére szolgáló tényeket és körülményeket.

73. Ezután az eljárás alatt álló személynek ismét lehetőséget kell adni, hogy még egyszer kifejtse védekezését, esetleges megbánását cselekménye felett és nyilatkozhasson, hogyan kívánja az általa elkövetett hibát kijavítani.

74. Ezek után az elnök a tárgyalást felfüggeszti és a becsületbíróság visszavonul határozathozatalra.

75. A becsületbíróság határozatát zárt ülésen hozza meg. A tanácskozásnál és a határozat meghozatalánál a bíróság tagjain és a jegyzőkönyvvezetőn kívül más nem lehet jelen. A becsületbíróság határozatát nyílt szavazással, szótöbbséggel hozza.

A határozatot indokaival együtt haladéktalanul írásba kell foglalni. A határozat eredeti példányát az elnök és a bíróság tagjai aláírják. Kihirdetés után az iratokhoz kell csatolni és azokkal együtt kell megőrizni.

76. A határozat meghozatala után a becsületbíróság tagjai visszatérnek a tárgyalási terembe és az elnök az írásba foglal határozatot indokaival együtt nyilvánosan kihirdeti.

77. A becsületbíróság tárgyalásáról jegyzőkönyvet kell készíteni. Az elnök a jegyzőkönyv vezetésére alkalmas személyt jelöl ki.

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

a) tárgyalás helyét és idejét,

- b) az eljárás alatt álló személy (személyek) nevét, rendfokozatát,
- c) az ügyben eljáró bíróság elnökének és tagjainak nevét,
- d) a társadalmi vádló és védő nevét,
- e) a tárgyalás lefolyását és annak során elhangzott vallomások, nyilatkozatok és ismertetett okmányok, valamint a vád- és védőbeszéd rövid tartalmát,
- f) a bíróságnak a tárgyalás során hozott nem érdemi döntéseit, azok indokaival együtt, végül
- g) az érdemi határozat kihirdetésének megtörténését.

A tárgyalási jegyzőkönyvet az elnök és a jegyzőkönyvvezető írják alá.

A jegyzőkönyvet az ügy irataihoz kell csatolni és azokkal együtt kell megőrizni.

VIII. FEJEZET

A BECSÜLETBÍRÓSÁG HATÁROZATA

78. A becsületbíróóság, ha a tárgyalás alapján megállapítja, hogy az eljárás alatt álló személy a terhére rótt cselekményt nem követte el, vagy az megnyugtatóan nem bizonyítható, illetőleg az eljárás tárgyát képező magatartása társadalmilag nem elítélendő, felmentő határozatot hoz.

79. A becsületbíróóság, ha a tárgyalás alapján azt állapítja meg, hogy az eljárás alá vont személy a terhére rótt cselekményben vétkes, a hivatásos tábornokot, tisztet és tiszthelyettest, valamint továbbszolgáló tiszthelyettest és tiszttest:

- a) megintésben,
- b) megfedésben,
- c) megrovásban részesítheti.

Súlyosabb esetekben határozatában javaslatot tesz:

- d) alacsonyabb beosztásba helyezésre [Elnöki Tanács 1959. évi 106. számú határozat 26. § c) alpontja alapján],
- e) a várakozási időnek 1 évvel való meghosszabbítására [Elnöki Tanács 1959. évi 106. számú határozat 17. § (2), (3) bekezdés alapján],

- f) egy rendfokozattal való visszavetésre [Elnöki Tanács 1959. évi 106. számú határozat 20. § (1), (2) bekezdése alapján],
- g) a hivatásos, illetőleg továbbbszolgáló állományból való elbocsátásra [Elnöki Tanács 1959. évi 106. számú határozat 53. § (1) bekezdés c) alpontja, Ált./2. számú utasítás alapján],
- h) lefokozásra [Elnöki Tanács 1959. évi 106. számú határozat 21. § b) pontja alapján].

Ha a becsületbíróóság az a), b) vagy c) alpontot a szolgálat hanyag ellátása miatt alkalmazta, határozatában javasolhatja, hogy a parancsnok az érintett személyt alacsonyabb illetményfokozatba sorolja.

A becsületbíróóság nem tényleges állományú személyekkel szemben az a), b) vagy c) alpontokat alkalmazhatja. Súlyosabb esetekben határozatában javaslatot tehet az f), illetve a h) alpontok alkalmazására.

Ha az eljárás alatt álló tartalékos vagy nyugállományú személy elbírált magatartása indokolttá teszi, a becsületbíróóság javasolhatja az egyenruha viselésének jogától való időleges vagy végleges eltiltását is.

80. A becsületbíróóság érdemi határozata ellen fellebbezésnek helye nincs. Az eljárás alatt álló személy azonban panasszal élhet abban az esetben, ha a becsületbíróósági eljárás során a jelen szabályzat rendelkezéseit megszegették; így különösen, ha védekezésre nem adtak neki kellő lehetőséget, vagy a becsületbíróóság összetétele nem felelt meg a szabályzat előírásainak, illetve egyéb olyan eljárási szabálysértést történt, amely a becsületbíróóság érdemi határozatát befolyásolta.

A panaszt a tárgyalás megtartásától számított 3 napon belül írásban kell benyújtani a becsületbíró-ság elnökéhez, aki az erre adott írásbeli nyilatkoza-tával együtt haladéktalanul a parancsnokhoz továb-bítja döntés végett.

Ha a parancsnok a panaszt alaposnak találja, az ügyet a becsületbíró-ság elnökének azzal adja vissza, hogy az eljárást a szabályzat előírásainak betartásá-val meg kell ismételni.

Ha a parancsnok a panaszt alaptalannak találja, azt elutasítja és döntését a becsületbíró-ság elnöké-nek jelenlétében közli a panasztevővel.

A parancsnoknak egyébként is kötelessége az ügy iratainak ellenőrzése az eljárási szabályok betartása szempontjából. Ha ennek során érdemleges hiányos-ságot észlel, az ügyet szintén visszaadja becsület-bíró-sági eljárás megismétlése végett. Ugyanez a jog megilleti az előljáró parancsnokokat is.

IX. FEJEZET

A HATÁROZAT JÓVÁHAGYÁSA ÉS VÉGREHAJTÁSA

81. A parancsnok, ha a becsületbíró-sági eljárás el-len panasz, illetőleg kifogás nem merült fel és a becsületbíró-ság felmentő, vagy a 79. pont a), b), c) alpontjainak megfelelő határozatával egyetért, azt parancsban kihirdeti.

Ugyanezen parancsban kell intézkedni az esetleges illetmény-fokozatban történő visszасorolásra is.

Ha a parancsnok a becsületbíró-ság felmentő vagy a 79. pont a), b), c) alpontjainak megfelelő határo-

zatát nem találja kielégítőnek, fegyelmi jogkörében súlyosabb fegyelmi fenytést alkalmaz, vagy hatáskörét meghaladó fenytés alkalmazására szolgálati úton javaslatot tesz az illetékes elöljáró parancsnokhoz.

82. A parancsnok a 79. pont d)—h) alpontjainak alkalmazására irányuló becsületbírósi javaslatot jóváhagyás végett — az ügy összes irataival és véleményével együtt — az egyéb jogszabályok rendelkezései szerint a javaslat jóváhagyására jogosult elöljáró parancsnokhoz terjeszti fel.

Ha a jóváhagyásra jogosult elöljáró parancsnok a becsületbírósi javaslatával nem ért egyet, az eljárás alá vont személyt fegyelmileg vonja felelősségre — és a becsületbírósi javaslatához viszonyítva — súlyosabb vagy enyhébb fegyelmi fenytést alkalmaz, vagy egyéb intézkedést tesz. Ez esetben döntését részletesen indokolnia kell.

A jogerőssé vált határozatot parancsban közzé kell tenni és — a rendfokozat figyelembe vételével — kihirdetni. A határozatot a dicséreti és fenytési lapon elő kell jegyezni.

83. A becsületbírósi ügy iratainak felterjesztésére a szolgálati út betartásával haladéktalanul intézkedni kell.

X. FEJEZET

KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEK

84. Amennyiben a becsületbírószági eljárást elrendelő parancsnok a rendelkezésre álló adatok alapján azt látja, hogy az eljárás alá vont személynek beosztásában való meghagyása sérti a szolgálat érdekeit, jogosult az illetőt az Elnöki Tanács 1959. évi 106. számú határozat 48. §-a alapján beosztásából felfüggeszteni.

85. A beosztásból való felfüggesztést minden esetben el kell rendelni, ha a becsületbírószág tartaléklományba helyezésre, vagy rendfokozattal való megfosztásra tett javaslatot.

86. A becsületbírószág által elmarasztalt személy a határozat jogerőre emelkedésétől számított legalább egy évi kiemelkedő szolgálata után kérheti a becsületbírószág határozatának törlését. A törlésre irányuló írásbeli kérelmet a becsületbírószág elnökéhez kell benyújtani, aki azt — az erre adott írásbeli véleményével együtt — a parancsnokhoz továbbítja.

A becsületbírószági határozat törlésére tett javaslatot ahhoz a parancsnokhoz kell szolgálati úton felterjeszteni, aki abban döntésre jogosult.

A becsületbírószági határozat törlése nem jelenti egyidejűleg a várakozási idő meghosszabbításának

módosítását, a rendfokozat visszaadását, illetve a korábbihoz hasonló beosztásba helyezést.

Amennyiben a parancsnok az érintett személyt kiemelkedő munkája és magatartása alapján magasabb rendfokozatba, vagy beosztásba érdemesnek tartja, javaslatát egyidejűleg erre vonatkozóan is tegye meg.

A határozat törlését parancsban kell közzétenni és — a rendfokozat figyelembe vételével — ki kell hirdetni.

87. A becsületbíróság is kezdeményezheti az általa hozott határozat törlését, amennyiben a tiszt, vagy tiszthelyettes legalább egy éven át végzett munkájával és magatartásával azt kiérdemelte.

Javaslatát írásban indokolnia kell.

Ha tisztet, illetve tiszthelyettest időközben áthelyezték, a kezdeményezés joga az új alakulat becsületbíróságát is megilleti. Ez esetben a becsületbíróság elnöke a határozatot hozott becsületbíróság elnökét keresi meg véleményének kikérése céljából, aki ennek késedelem nélkül köteles eleget tenni.

88. A jelen szabályzat alapján rendfokozatától megfosztott személy a szocializmus építésében elért kiváló eredményei, illetőleg a polgári életben szerzett egyéb érdemei alapján kérheti rendfokozatának visszaadását.

A kérelmet az állandó lakhelye szerint illetékes kiegészítő parancsnoksághoz kell benyújtani, aki azt véleményezésre a lefokozott tiszt korábbi rendfokozatához képest beosztott tiszti vagy főtiszti becsületbíróság elnökének adja át.

A becsületbíróság zárt ülésen dönt, hogy a kérelem teljesítését javasolja-e, vagy sem. A kérelem elutasítása esetén a kiegészítő parancsnok írásban

értesíti a kérelmezőt az elutasítás okairól és arról, mit kell tennie ahhoz, hogy kérelme teljesíthető legyen.

A kérelmet elfogadás esetén a kiegészítő parancsnok szolgálati úton a honvédelmi miniszterhez terjeszti fel, egyben javaslatot tesz a kérelmező tartálékos tiszti rendfokozatára.

Tiszthelyettesek esetében a rendfokozat visszaadása ügyében a kiegészítő parancsnok javaslata alapján a személyügyi főcsoportfőnök dönt.

XI. FEJEZET

BECSÜLETBÍRÓSÁGI IRATOK KEZELÉSE, MEGŐRZÉSE ÉS KIADÁSA

89. A becsületbírósági eljárásra vonatkozó iratokat és adatokat titkosan kell kezelni. A becsületbírósági iratokba az eljárás során a parancsnokon, az előljáró szerveken, az érdekelt személyeken és az illetékes katonai ügyészen kívül más nem tekinthet be.

90. Az ügyiratokból a becsületbírósági eljárás teljes lefolyásának és az eljárás egyes mozzanatainak közötti összefüggésben tisztán ki kell tűnnie. Ezért minden intézkedést eredetben, fogalmazványban, másolatban vagy hiteles feljegyzésben, azonkívül az átvételi elismervényeket, esetleg előterjesztett okmányszerű bizonyítékokat stb. csatolni kell az iratokhoz.

91. Az iratokat beérkezésük és keltezésük sorrendjében, folyószámmal kell ellátni és iratjegyzékbe kell bevételezni. Az iratjegyzéket folytatólagosan kell vezetni és minden átadás, vagy előterjesztés alkalmá-

val záradékkal kell ellátni, pl.: „az összes iratok hiánytalanul megvannak” stb.

92. A becsületbírószági eljárás során keletkezett iratokat két példányban kell elkészíteni. Tisztek esetében az eredeti példányokat az „A” jelű, a másolati példányokat a „B” jelű, míg tiszthelyettesek esetében a tiszthelyettesi személyi okmánygyűjtőbe kell őrizni.

93. A befejezett becsületügyi eljárás iratait csak a Honvédelmi Minisztérium Személyügyi Főcsoportfőnökség, — tartalék, illetve nyugállományba helyezett vagy lefokozott tiszt és tiszthelyettes esetében a HM Központi Irattár parancsnoka adhatja ki, mégpedig:

a) katonai parancsnokságoknak, katonai igazgatási és igazságügyi hatóságoknak, hivatalos eljárásuk céljára minden korlátozás nélkül,

b) polgári igazságügyi és államigazgatási hatóságoknak indokolt kérésre, egyes ügydarabokat.

94. Az eljárás alá vont személynek, vagy az eljárásban érdekelt bármely magánszemélynek — a becsületbírószági eljárás befejeztével — a saját tulajdonát képező okmányokat vissza kell adni, azonban a visszaadott iratok kivonatát, vagy indokolt esetben hiteles másolatát az ügyiratok közé kell helyezni.

95. A becsületbírószági eljárás iratait az Ügyviteli Szabályzatban előírt határidő után lehet kiselejtíteni.

96. E szabályzat rendelkezéseit a BM Karhatalom és Határőrség tekintetében értelemszerűen kell alkalmazni.

Mellékletek

Iktatószám:

**X. Y. rendfokozat
becsületbírósági ügye**

Kivizsgálás elrendelésének ideje:

.....

Felterjesztve a

.....

(mikor)

.....

felterjesztő aláírása

IRATJEGYZÉK

Név rendfokozat, ügyében lefolytatott becsületbíróági eljárás iratairól:

1. Bejelentés, (hivatalos feljegyzés, ügyési határozat stb.) X. Y., Bp. V. Kossuth L. u. 5. sz. alatti lakostól.
2. Igazoló jelentés X. Y. eljárás alá vont tiszttől.
3. Alakulat parancsnokának parancsa a kivizsgálás elrendeléséről.
4. Tanúkihallgatási jegyzőkönyv X. Y. N-i lakos kihallgatásáról.
5. Tanúkihallgatási jegyzőkönyv X. Y. N-i lakos kihallgatásáról.
6. Tanúkihallgatási jegyzőkönyv X. Y. N-i lakos kihallgatásáról.
7. Tanúkihallgatási jegyzőkönyv X. Y. N-i lakos kihallgatásáról.
8. Meghallgatási jegyzőkönyv X. Y. eljárás alá vont tisztről.
9. Az eljárás alá vont tisztről X. által (közvetlen parancsnokától) készített jellemzés.
10. Dicséreti-fenyítési lapjának másolata.
11. Összefoglaló jelentés.
12. Jegyzőkönyv az iratok ismertetéséről.
13. Alakulat parancsnokának parancsa a társadalmi vádló kijelöléséről és a tárgyalás megtartásáról.
14. Tárgyalási jegyzőkönyv:
Vádbeszéd,
védőbeszéd.
15. Határozat.
16. Panaszbeadvány.

A naplózott iratokat a 16-os sorszámmal lezártam, hiánytalanul felterjesztem.

Kelt,

.....
aláírás

(a bb. elnöke)

MEGBÍZÁS

Kovács István szds. becsületbíróági ügyének kivizsgálásával Nagy Ernő szds.-t bízom meg.

Utasítom, hogy a bejelentés és igazoló jelentés alapján felmerült összes körülményeket részletesen vizsgálja ki.

Az eljárást a becsületbíróági szabályzat rendelkezéseinek figyelembevételével folytassa le.

Kelt

.....
alakulat parancsnoka

TANÚKIHALLGATÁSI JEGYZŐKÖNYV

Készült Budapesten 1965. május 7-én Kovács Péter Budapest, V., Kossuth Lajos u. 5. sz. alatti lakos lakásán X. Y. szds. becsületbíróági ügyében Kovács Péterné tanúkenti kihallgatásáról.

Jelen vannak: Kivizsgáló tiszt (neve, rendfokozata)

X. Y. tanú,

X. Y. jegyzőkönyvvezető (név, rendfokozat).

Tanú az igazmondásra történt figyelmeztetést és azt, hogy a törvény a hamistanúzást bünteti, megértette.

.....
tanú

A kivizsgáló tiszt figyelmezteti a tanút, hogy ha az eljárás alatt levővel rokoni kapcsolatban van, vallomást nem köteles tenni, ha viszont vallomást tesz, az igazmondás kötelezettsége rá is vonatkozik.

Tanú az igazmondásra történt figyelmeztetés után személyi adatait az alábbiakban adja elő: név, rendfokozat, szül, év, hely, anyja neve, lakhelye, foglalkozása, az eljárás alá vont személlyel szembeni viszonya.

Tanú a hozzáintézett kérdésekre az alábbiakat mondja el. (Összefüggően, a lényeget tartalmazó részletességgel le kell írni mindazt, amit a tanú az ügyel kapcsolatban tud.) Látott, észlelt, hallott. (Tűnjön ki a jegyzőkönyvből világosan az, hogy hol, mikor, mi történt és a tanú minderről hogyan szerzett tudomást.)

A kivizsgáló tiszt a tényállás tisztázása érdekében kérdéseket tehet fel a kihallgatott személyhez.

Egyebet előadni nem tudok, a jegyzőkönyv helyesen tartalmazza az általam elmondottakat és azt helybenhagyólag árárom.

.....
tanú

A jegyzőkönyvet a kihallgatás befejeztével lezárom.

Kmf.

.....
kivizsgáló tiszt
(név, rendfokozat)

.....
jegyzőkönyvvezető

(Az ügy sértettjéről ugyanúgy kell jegyzőkönyvet készíteni, de fel kell tüntetni, hogy az ügyben sértettként érdekelt.)
(A tanúkihallgatási jegyzőkönyvben utalni kell az esetleges bizonyítékként átadott iratokra, okmányokra, vagy tárgyakra és az iratjegyzékbe is be kell vezetni, mint a tanúkihallgatási jegyzőkönyv alszámos melléklete.)

MEGHALLGATÁSI JEGYZŐKÖNYV

Készült Budapesten, 1965. május 8-án a MN. 5079. alakulat parancsnokságának hivatalos irodahelyiségében, Kovács József szds. eljárás alá vont meghallgatásáról.

Jelen vannak: X. Y. rendf. kivizsgáló tiszt,
X. Y. rendf. eljárás alá vont,
X. Y. rendf. jegyzőkönyvvezető.

Meghallgatott személyi adatait az alábbiakban adja elő:
Szül. éve, helye, anyja neve, lakóhelye, iskolai végzettsége, foglalkozása (beosztása, jelenlegi szolgálati helye). Családi viszonya, volt-e már büntetve, volt-e már bb. eljárás alatt, ha igen mikor, miért — fenyítve-dicsérve — kitüntetés. Mióta teljesít katonai szolgálatot, mióta hivatásos (tsz.) szolgálatot.

(Helyes, ha az igazoló jelentésen kívül minden esetben kihallgatjuk az eljárás alá vont személyt. A kihallgatást akkor foganatosítjuk, amikor a bizonyítékok már rendelkezésünkre állnak, mert így az esetleges ellentmondásokat is tisztázhatjuk. Az eljárás alá vont személy tagadó válaszát is jegyzőkönyvbe kell foglalni.

Összefüggően készítjük a jegyzőkönyvet, de úgy, hogy minden olyan kérdésre világos választ kapjunk, ami az eljárás során az ügyel kapcsolatban felmerült.

Az eljárás alá vont személyt nem lehet igazmondásra figyelmeztetni, azt viszont szóban közöljük vele, hogy őszinte beismerése ügyének elbírálásakor méltányolható.)

Egyebet előadni nem kívánok, a jegyzőkönyv helyesen tartalmazza az általam elmondottakat, azt elolvasás után helybenhagyólag aláírom.

(Amennyiben a jegyzőkönyv több oldalból áll, minden lap-
oldalt sorszámozni kell és a kihallgatottal lapoldalanként is
alá kell íratni.)

.....
eljárás alá vont

A jegyzőkönyvet a kihallgatás befejeztével lezárom.

K. m. f.

.....
kivizsgáló tiszt

.....
jegyzőkönyvvezető

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

Kovács István szds. ellen indult becsületbírósági ügyben

Kovács István szds. 1930-ban született, hol
....., anyja neve:, iskolai végzettsége, polgári foglalkozása, jelenlegi beosztása, mikortól teljesít katonai szolgálatot, mikortól hivatásos szolgálatot, hány kitüntetése, dicsérete és fenyítése van, és volt-e büntetve.

Miért indult ellene eljárás.

Mi volt a ténymegállapítás (részletesen le kell írni mindazt, amit a vizsgálat során megállapítottunk, egyaránt értékelve a terhelő és mentő körülményeket. A fontosabb megállapítások után utalni kell a bizonyítékok naplózott számára, pl.: lásd 5. sz. jegyzőkönyvet.

Kelt,

.....
kivizsgáló tiszt

JEGYZŐKÖNYV

X. Y. rendfokozat, becsületbíróági ügyében
keletkezett iratok ismertetéséről

Készült Budapesten, 1965. május 18-án a MN. 8079. alakulat parancsnokságának hivatalos irodahelyiségében.

Jelen vannak: X. Y. rendfokozat, a MN 8079. alakulat beosztott tiszti becsületbíróságának elnöke,
X. Y. rendfokozat, eljárás alá vont tiszt.

A becsületbíróági elnök az eljárás alá vont tiszt rendelkezésére bocsátja az ügy összes iratait, azzal a figyelmeztetéssel, hogy azokat jogában áll tanulmányoznia és azokra észrevételeket tenni, vagy újabb bizonyítékok beszerzését kérni.

Az eljárás alatt álló kijelenti, hogy az iratokat átanulmányozta és észrevételt nem tesz,
vagy kéri X. Y. kihallgatását arra vonatkozóan, hogy
.....
vagy kéri X. Y. tanúkihallgatási jegyzőkönyvének

figyelman kívül hagyását, mivel az vele szemben
hosszabb ideje haragos viszonyban áll és eltúlozta
állításait stb.

K. m. f.

.....
eljárás alá vont tiszt

.....
bb. elnöke

Elnöki javaslat

Javaslom kérésének figyelembe vételét.

Nem javaslom kérésének figyelembe vételét, mert

.....

.....
bb. elnöke

Parancsnok döntése:

Egyetértek, a további vizsgálatot elrendelem, (vagy nem adok helyt kérésének, a vizsgálat eddigi anyaga elég bizonyíték.)

.....
parancsnok

HATÁROZAT

Kovács István szds. becsületbíróági ügyében

A BM Határőrség Csorna pf.: 0938. alakulat beosztott tiszti becsületbíróága 1965. május 30-án megtartott tárgyalásán az alábbi határozatot hozta:

A Magyar Népköztársaság Fegyveres Erőinek Becsületbíróági Szabályzata 79. pontjának c) alpontja alapján az eljárás alá vont Kovács István szds.-t

„megrovás”-ban

részesíti és javaslatot tesz a kerület parancsnoka felé egy fizetési fokozattal történő visszatorolásra.

[Vagy a 78. pont alapján felmenti, vagy a 79. pont d) alpontja alapján alacsonyabb beosztásba helyezésre szóló javaslattal felterjeszti az illetékes előljáróhoz.]

INDOKLÁS:

Tömören leírni a tényállást úgy, hogy abból kitűnjön az is, hogy a bíróság mit miért fogadott, vagy nem fogadott el valónak és mit vett enyhítő és súlyosbító körülményként figyelembe. Milyen következtetéseket vont le az egyén és a közösség számára. Utalni kell arra, hogy az eljárás milyen hatást gya-

korolt az érintett személyre, továbbá cselekményének a felszólalásokban megnyilvánuló társadalmi megítélésére is.

.....
bb. tagjai

.....
bb. elnöke

A határozat kihirdetése megtörtént 1965. május 30-án.

.....
alakulat bb. elnöke

Parancsnoki /záradék:

A határozatban foglaltakkal egyetértek, parancsban történő közlését elrendelem. (Vagy a határozatban írt megrovást enyhének tartom, ezért felterjesztem a [magasabbegység] parancsnokához fegyelmi fenytés kiszabása végett.) (Vagy egyetérték, felterjesztem a [hatáskörileg illetékes] elöljáróhoz.)

.....
alakulat parancsnoka

IRÁNYELVEK

a becsületbíróági, illetőleg fegyelmi eljárás során a tábornokok, tisztek és tiszthelyettesek elbocsátására, lefokozására, rendfokozatban való visszavetésére és a várakozási idő meghosszabbítására

1. **Elbocsátásnak** akkor van helye, ha a felelősségre vont személy a cselekmény jellegének és súlyának, valamint az eset összes körülményeinek figyelembe vételével a hivatásos, illetőleg a távollévő állományban a további szolgálatteljesítésre méltatlan.

2. **Lefokozásnak** akkor van helye, ha a felelősségre vont személy az utolsó egy éven belül akár a szolgálat ellátása terén tanúsított hanyagsága folytán, akár a szolgálaton kívül súlyosabb fegyelemsértő, erkölcsi vagy politikai magatartása miatt már előzőleg súlyos fenyítésben részesült és újabb súlyos fegyelmi vétséget, vagy fegyelmi jogkörben is elbírálnak bűncselekményt követett el, vagy egyébként is, ha cselekményével arról tett bizonyosságot, hogy rendfokozat viselésére méltatlan.

3. **Rendfokozatban való visszavetésnek** akkor van helye, ha a felelősségre vont személy cselekménye a rendfokozat tekintélyének sérelmével járt ugyan, de a lefokozása nem indokolt.

Visszavetésnek csak eggyel alacsonyabb tiszti, illetőleg tiszthelyettesi rendfokozatban van helye. Az alacsonyabb rendfokozatban eltöltendő várakozási

időt is egyidejűleg meg kell állapítani, ami egy évnél rövidebb nem lehet.

4. **A várakozási idő meghosszabbításának** akkor van helye, ha a felelősségre vont személy az egy éven belül soron következő előléptetésre a rendfokozat tekintélyét veszélyeztető cselekménye folytán méltatlan. A várakozási idő meghosszabbítását egy-egy évre, legfeljebb egymást követő két alkalommal lehet alkalmazni, amely az adott rendfokozatra megállapított várakozási idő lejártával veszi kezdetét.

A felsorolt fenyítések alkalmazása — súlyos és tartós kihatásaikra tekintettel — általában azokkal szemben indokolt, akik korábbi kifogásolt magatartásukban ismételt felelősségre vonás után sem változtattak, vagy akiknek elbírált magatartása egymagában is súlyos megítélés alá esik.

Az alkalmazott fenyítés megválasztásánál gondosan mérlegelni kell:

— egyfelől az elbírált cselekmény, illetve **magatartás jellegét**, tényleges súlyát, körülményeit és következményeit, továbbá társadalmi megítélését a katonai hivatás és rendfokozat megbecsülése szempontjából,

— másfelől a felelősségre vont **személy** korábbi magatartását, jellemét, erkölcsi-politikai fejlettségét, minősítését, életvezetését, indítékait, egyéni helyzetét és körülményeit, tudatos, vagy gondatlan vétkeségének fokát, megbánásának őszinteségét és hibája jóvátételének készségét.

Mindezek alapján a legsúlyosabb erkölcsi megítélés alá eső magatartás esetén (mint a politikai szembenállás, közmegvetést kiváltó zülött életmód, jogtalan haszonszerzés végett elkövetett bármely bűn-

cselekmény, személyes előnyökért a szolgálati hatalommal való visszaélés és hasonlóan megvetendő más szándékos cselekmény) — a fegyveres erők fegyelmének és erkölcsi-politikai szilárdságának érdekeit szem előtt tartva —

az elbocsátás,

a legsúlyosabb esetekben a **lefokozás** alkalmazásának van helye.

Ha a felelősségre vont személyiségnek és cselekményének megítélése az általános megelőzést célzó előbbi legsúlyosabb fenyítések alkalmazását nem követeli meg, az egyéni nevelés érdekét kell előtérbe helyezni és ennek megfelelően kerülhet kellő egyéniesítés mellett

**a rendfokozatban való visszavetés, vagy
a várakozási idő meghosszabbítása** alkalmazásra.

A becsületbíróságok döntésüknél, illetőleg a parancsnokok véleményük, vagy javaslatuk kapcsán a fentiek megfontolásával járjanak el.

TARTALOMJEGYZÉK

I. FEJEZET

A becsületbíróságok rendeltetése — — — — —	3
1—4. pont	

II. FEJEZET

A becsületbíróság elé utalható ügyek — — — — —	4
5—7. pont	

III. FEJEZET

A becsületbíróságok létrehozása — — — — —	5
8—20. pont	

IV. FEJEZET

A becsületbíróságok illetékessége — — — — —	7
21—33. pont	

V. FEJEZET

A becsületbírósági eljárás megindítása — — — — —	12
34—48. pont	

VI. FEJEZET

A becsületbírósági tárgyalás előkészítése — — — — —	16
49—61. pont	

VII. FEJEZET

A becsületbírósági tárgyalás — — — — —	19
62—77. pont	

VIII. FEJEZET

A becsületbíróság határozata — — — — —	24
78—80. pont	

IX. FEJEZET

A határozat jóváhagyása és végrehajtása — — —	26
81—83. pont	

X. FEJEZET

Különleges rendelkezések — — — — —	28
84—88. pont	

XI. FEJEZET

Becsületbírósági iratok kezelése, megőrzése és kiadása	30
89—96. pont	

Mellékletek:

1. Iratjegyzék — — — — —	36
2. Megbízás — — — — —	37
3. Tanúkihallgatási jegyzőkönyv — — — — —	38
4. Meghallgatási jegyzőkönyv — — — — —	40
5. Összefoglaló jelentés — — — — —	42
6. Jegyzőkönyv az iratok ismertetéséről — — — — —	43
7. Határozat — — — — —	46
8. Irányelvek a becsületbírósági, illetőleg fegyelmi eljárás során a tábornokok, tisztek és tiszthelyettesek elbocsátására, lefokozására, rendfokozatban való visszavetésére és a várakozási idő meghosszabbítására — — — — —	49

